

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعہ سی

ایک آیدہ برنسر اولتور

مندرجات

طوبقبو سرای مایونی عبدالرحمن
پیلوغرافیا (آمیدا) خلیل ادہم
وفیات (صرحوم شکری بک) صفوت
روم سلجوق دولتک انقراضیلہ تشکیل ایدن طوائف مالوک (مابعد) . احمد توحید
تفرقہ : تاریخ سلطان محمد ثانی . مؤلفی قریشو و ولوس . مترجمی قارولیدی .

فیثانی و غروش

استانبول

مکتبہ عثمانیہ

طبع و نشر

۱۳۲۹

وفیات مرحوم شكري بك

انجمنز اعضای معاونه سندن مکتب بحریه (تاریخ عمومی و عثمانی)،
(حقوق دول و مراسم بحریه) معلم فاضل و مقدمی بیكباشی شكري بك
۱۳۲۸ سنه سی ذی القعدة سنك یكرمی اوچنجی كونی اشخاص تاریخیه من
آراسنه قاتیلهرق عالم ماضیه چكلمشدر. میرومی الهك ضیاعی كندیسی
اوزاقدن یاقیندن طانیان بالمله اعضای انجمنی متأسف و متالم ایتشدر.
مرحومك كندی ال یازیسيله اولان برترجه حائنده شونلری بولدق:

۱ اغتوس سنه ۱۲۸۸ ده مکتبه دخول ، ۲۷ تموز سنه ۱۲۹۴ ملازم
ثانیلكله خروج ایله زرهلی عثمانیه به ، ۱۵ تشرین اول سنه ۱۲۹۶ ده
با امتحان حایه واپوری حساب مأمورلغنه تعیین ، ۱۸ تشرین ثانی سنه
۱۲۹۶ ده ملازم اوللكه ترفیع اولنش ، ۱ ایلول سنه ۱۲۹۹ ده طلیعه
واپورینه ، ۱ مارت سنه ۱۳۰۱ ده اسماعیل واپورینه ، اكانون اول سنه
۱۳۰۲ ده زرهلی عثمانیه فرقیته ، ۴ تموز سنه ۱۳۰۳ ده مکتب بحریه
معلملكنه تعیین قیلنش، ویکرمی اوچ سنه ده بو وظیفه ده بولنشدر .
یکرمی سنه به واران آشنالق، رسمی مناسبت و شخصی آرقداشلقمنز
یوزندن مرحومی بك ابی طانیانلردن برییم . مع مافیه شو سوزلرمك
هیچ بریبی دوستلق ساقه سیله اولمایوب ، مجموعه من صحیفه لرینه یاقیشان
بیطرفی تامه تبعیتله در .

مرحومك وقوف و معلوماتی بك چوق واسع ذكل ایسه ده بیله دیکی
مواد و مائلی ابی بیلیر، هربری برر جزؤ تام ایدی. شدت ذکا، وسعت
قریحه سی اومثله لرك، اوماده لرك هر برنخی تعیین و تکمیل ایتدیرمش، مجهول
و مهم طرفی براقامش ایدی . والحاصل او کر نمنسی ، او کر نمنسی ،

دوشونمەنى بك ابى بيلير، بازار، يازديغى او قودور، بيلديكى، دوشوند-
يكنى لسان و قلسيله آكلادر مكمل بر معلم، بر محرر ايدى .

مرحومك بر فضيلتى
وارديكه بك آزذوانده
كوردم، اوده عزم و
اقدامى ايدى. طائيدىغ
كوندنبرو صحتده كچن
بر ساعتى كورمدم
ديرسم آزمالغه ايتش
اولورم . بو وجودله ،
قارنجه كي، طور ميوب
چالشير، او قور، بازار،
چوق كره لر نى حيرتاره
دوشوردى . هله
سرعت انتقال وقوة
ابداعيه سى بك ككين ،
بك بو يوك ايدى . سزه

اوقاق بر مثالى نقل ايدم :

عقب مشروطيتده شوراي بحريه رياستنده ايكن وفات ايدن مرحوم
(محمد راشد پاشا) مكتب نظارتنه كلديكندە شكري نى چاغيرەرق وشكري
افندى، بوراسى بر عسكر مكتبى، بوراده (تربيه ونظامات عسكريه) درسك
بولغامسى بك بو يوك نقصاندر ، بو نقصانك اكالنى سزدن رجا ايدرم ،
ديمش وشكرينك فكر وجوانه ميدان و يريره رك دونوب چكلمش ايدى .
خواجەلق ايدنلر شو سوزلرمى تصديق ، وبو مسئله ده كى زورلنى تقدير
ايدرلر . سنه تدرييه ابتداسنده آلتش بر امر ، درس هر دورلو
مغاسيله يكى . نه ياييلير ؟ اله بر عسكرى قانوننامه سى آلوب شوراسندن

بوراسندن براق سوزلر چکوب ، آرایہ « پادشاہہ صداقت ودعا ، کبی نقرات قدیمہ عکریہ قاترق یکی برقیقلہ طلبیہ اوقومق دکلی ؛ اما ، اوقوبہ جق صنف اعدادی ایکنجی سنہ سی ، چوجقکلرک اعظمی سنری اون درت اون بش ، نہقدر ماہرانہ ترتیب ایدلسہ زمانہ ایجابی مطلق برطرفدن صیریتہ جق . واقعا شکری ذکادہ برسی ایچون بوہیچ برشی دکل ، اما چوجق قفانہ صینہ جق ، عکراولہ جق برچوجغہ یارایہ جق ، البت ، ہیچ اولمازسہ ، کورنلرہ برہ اللہ راضی اولسون ، دیدیرتہ جک برشینلر طویلامق ایچون آلتی آی دەمی لازم دکلدر ؛ شکری خستہ ، مکتبہ یویون آتقیسی ، جینسدہ علاجی ایلہ کلیور ، ہفتہ دەدہ اونہ یاقین درسی وار . ہان ایشہ قویولدی . بن نہ یابہ جق دیہ سنہ نہایتی بکلہ بوردم . سنہ تمام اولدی ، امتحانلر باشلادی ، بی میز چاغرمش ایدی . چوجقکلر کلوب کیدوب ، سؤاللر دیکشدکجہ بندہ حیرت آرتیوردی . بشنجی آلتنجی چوجققدن صوکرہ قالدقم کندینہ بوتون قلبلہ تشکرلر ایتدم . ایشہ شکری بی اوکون طانیدم . درس برقولو . مبوس یومورطہ سی ایدی . موادی بسیط ، متنوع ، عادی نظرلہ کورلہ ن . ہر عقل ایلہ بردن بولنمیان کوچک کوچک لازملر ، اوافق اوافق مہملردن شکل ایتمش .

تاریخ درسنہ کلنچہ : ہر مناسیلہ ایو برخواجہ ایدی . اسکی دوردہ تاریخ خواجہ لئی ایتک آتش وباروتلہ اوینامق ایدی . آدمک اوکنہ بر بردن مشکل حیات ووجدان مسئلہ لری کلیر ، شاشیرتردی . ہکبہ لی آتہ نک ہواسنہ ، مکتبک بکلک اوینہ محتاج شکری ہر ایکینسی دە ایوجہ محافظہ ایتدی . طلبہ نک یوزدہ طقسانی شکری بی سور ، قورقار ، حرمت ایدر بولوردم . شکری طلبیہ درس ویررکن صیماز ، اکلندیرر ، مراقلہ دکلتیر ، وجودینہ یاقشمیان اوکورجہ سی ، نافذہ مؤثر طلاقت لسانیلہ آکلانیردی . امتحانلردہ طلبہ نک یوزدہ آلتمشنہ طولقون

نومرور ویرردک . چوجقاری پروغرامده کی اسئله نك هپنی دیکله مش ،
 آ کلامش ، قابلیتسه کوره جواب ویرر ، الک غیسنده برطویفونلق
 بولوردق . شکری درسندہ ایجه ییکیتلکده بولنور ، افکار والفاظ
 ممنوعه حدودینی بکیر ، یک اوزاقلاشه مایه جنی یردن ایلروسی پارق
 اوجیله کوستردی . طلبه نك افکاری فیضانده ، ظلمه نك اجر آتی
 طغیانده بولندیغی اوقورقونج ییللرک برنده برکون امتحان اوطنه سی تنها ،
 قارشومده کی چوجنی یک ذکی ومعصومجه بولدم . هم طلبه نك فکری اسقاندیل
 ایتک ، هم ده عصی شکری نی بران سیکیرلندرک ایچون زمانه الیرمین
 وایجه قورقولی برآرا سؤالی اورتایه آندم . شکری قیزدی قیزاردی .
 چوجق حکایه سی کسه رک خواجه نك کوزینه باقدی ، ویکادونه رک
 « سایه کزده او یلری ایلروده او کردنیز ، دیدی ، قیزارمق صرہ سی
 بکا کلدی و آدم عقلی بردرس ویردی . چوجق کرچکدن برخواجه
 طلبه سی ایمش ! کیزلوجه شکری به « خواجه بودیسه کی ده بکندم ، دیوب
 کولوشدک . شکری اداره کلامده ده تمیبه معلمی ایدی . برخادم استبدادایه
 فکر تجمدد صاحبی برآنده دیکله تیر ، وهرایکینسده سوزنی بکندیوردی .
 مرض ونحافت ، مقدوریت ، بلای معیشت شکرینک عزیم و فعلیتنه
 هیچ تأثیری اولمور ، چالشمه نه تقیصه ویره میوردی . بو اوج سبیدن طولانی
 اوج آیده بر اولسون استانبوله اینه من اولان شکرینک کوچوچک هکبلی
 آداسنک دار بکلک اوطنه سنده ، اکثر زمان یورغان دیزنده ، یدی سکز جلد
 فنون متنوعه به دائر اثر لریازوب بر اقدیغی ، (قاموس فنون بحریه) به قدر
 ال اوزاندیغی کورنلر ییللر قیمتی تقدیر ایدلر ، وایشیدنلرده اگر
 بوزواللی قیمتی ابوکون ابو واسطه بولمش اولسه ایدی وطنه نه قدر
 خدمت ایده بیله چکنی تعیین ایلرلر صانیم .

شوسوزنی مزاره قدر اونوده مایه جنم . خسته لفتک یک ایلروله دیکنی
 طویدینم بکن قیش انجمنه نیچون کلدیکنی صورمق بهانه سیله کورمکه

کیتشدم . سوز انجمنک افعال و معاملاتندن ، کورملک ایستہ نیلن ایشاردن ، اور امزک زنگینلکندن ، و نائقمزک کفایتندن بحث کبی کیفنہ کیدہ جک مصاحبہ بہ کمال ذوق و لذتہ طالمشوق . حالاً بشیانم اوصرہ سز نقطہ دہ آجی کلن شوسوزی آغزمدن قاجیردم .

— خواجہ ، خیال صاندیفمز کونلر آرتق حقیقت اولیور .

— آہ ! صفوت ، یا بومشروطیت اون بش سنہ اول کلہ ایدی ، یابن بکرمی بش سنہ اول مزارہ کیدہ ایدم . خدمت چالشق فرصتی الملک قفامک طوتلدینی طور دینی بروقتہ کلدی ، بکا بوندن بحث ایتمہ کس ، فنا اولیورم . دیدی اوملمون او کوروکی طوتدی . آجیدم . امانہ قدر ، بر آندہ بوتون مالی ملکنی اولادینی غائب ایش سودیکم بر آدمہ دہ بوقدر آجیردم . یالکز شکری بہ دکل ! بویلہ عزم واقدام صاحبی ، پک چوق خدمت مأمول اولادندن برینی وقتسز غائب ایدن وطنہ دہ !

وفاتندن بر قاج آی اول بکا ایستدیک رجا . کندینہ تسلیمش جوابمہ فارشو کوندردیک دعایہ باقیلیرسہ ، زواللی شکری اولورکن بر کوزی آلتی بدی یاشندہ کی قیز جغزندہ ، بر کوزی دہ بیلدیزدہ قالان ویاتانغی آباق اوجندہ کی کتبخانہ سندہ طوران باصلمامش آتارندہ قالمشدر .

(اسفار بحریہ عثمانیہ) شکرینک دکلدردیہ بیلیرم . بونی دہ شسو سبیلرہ ابتناء سویلیورم . اولاً ، شکرینک حال صحت و معیشتی ، النہ کچہ بیلن فرصت اوزون اورادی بہ تحریات و تہناتہ مانع ایدی . ثانیاً ، آدمہ ہر بولدیغنی طوبدیغنی یازدرمازلردی . ثالثاً ، کندی کوزملہ کوردم ، معارفدن اعادہ ایدیلن ال یازوسی کتابی باشدن باشہ چیزیکلر ، بوزوقلر ، سبیلکلرہ طولو ایدی . ذاتاً مریض اولان شکری « حریرلر آزادن صحیفہلر چیقارمشلر ، شیمندی آلتی اوستنی بر برینہ نصل اویدر بوب دوزلنہ جکم ، دیہ خستہ دوشمندی . یوقسہ کتابی شکرینک قیمتہ دلیل دکلدردی .

اہ غنی غنی رحمت ایتسون

صفوت